

EUROOPPA TUTUKSI

OPISKELLEN MATKAILLEN

SONGAN EUROOPPA-KERHOSSA

2009 Kohdema Kroatia
4.-13.9.

Perjantai 13.09.2009, ensimmäinen matkapäivä

Rovaniemi - Kroatia

4.9.2009 perjantai päivä Ansan ja Rolandin nimipäivä
Ensimmäinen matkapäivä Lento
Rovaniemi – Helsinki- Ljubljana Slovenia
Ljubljana- Korenica Kroatia väli linja-
autolla n. 310 km.

Aikainen herätys klo 04. Illalla oli kaikki laitettu valmiiksi aamiaista varten. Söimme kunnon aamupalan. Tiesimme, että lentokoneessa tarjotaan vain pelkkä kahvi tai tee. Tulimme omalla autolla lentokentälle, jonne jätämme auton parkkiin. Parkkipaikalle päästyä aloin ottamaan passia esille. Ja mikä kamalinta sitä ei löytynyt mistään. Sitten piti pikaisesti lähteä takaisin Ylikylään kotiin hakemaan sitä. Siinä sai Skoda kyytiä 160 näytti mittari. Oli nimittäin käynyt niin, että olin vahingossa pannut passin siihen reppuun jota aina käytän ja jossa minulla on aina passi mukana. Onneksi kerkesimme toiset olivat vielä jonossa. Kyllä olisi ollut kamalaa jos ei olisi päässyt matkalle. Kone 06.05 ja oli Helsingissä 07.20 kone oli viimeistä paikkaa myöten täynnä. Helsingissä sitten joimme aamukahvit ja kierreltiin lentoaseman liikkeissä. Pieniä ostoksiakin tehtiin. Leena osti sieltä suomen lipun, jonka sitten sai "Vukasin" viinitilan isäntä muistoksi käynnistämme. Opas Helena oli meitä vastassa lähtöportilla Helsingistä Slovenian Ljubljanaan. Kone lähti 09.40 ja perillä olimme 11.20. Christer ennusti edellisenä iltana, että saattaa lentomatalla olla

ilmakuoppia saderintamien vuoksi. Ilmakuoppia alkoi olla etelä-Puolasta alkaen ja turvavöitä piti pitää päällä. Saavuttuamme Ljubljanaan siellä satoi kovasti. Kentällä odotti meitä Ingvesin bussi. Nopeasti kiiruhdimme bussiin pois sateesta. Oppaamme Helena toivotti meille Dobar dan. Sehän oli meille tuttu lause Taunon oppitunnilta. Sitten alkoi autossa esittelykierros. Jokainen vuorollaan kertoi ryhmän jäsenestä ja siitä sai tunnistaa itsensä. Joukossa oli monia uusia ryhmäläisiä.

Kuski Risto ja opas Helena myös esittelivät itsensä. Molemmat vaikutti hyvin sympaattisilta ja asianosaavilta, Risto oli ajanut linja-autoa jo 20 vuotta. Ei ollut eka kertaa ratissa. Helena oli nuori ja hyvin nuoruuden intoa täynnä. Hän osasi virheettömästi molemmat kielet ja se on tärkeä asia. Kielitaito osoittautui pian erittäin tarpeelliseksi.

Sloveniassa näimme paljon viini- ja maissi viljelyksiä. Sloveniasta Kroatiaan rajanylitys sujui joustavasti oppaamme Helenan herttaisen hymyn ansiosta.

Koko matkan ajan opas Helena antoi paljon tietoa. Kertoi luonnon monipuolisuudesta. Paljon on maissi-, luumu- ja viinirypäleviljelyksiä. Kertoi hintatasosta joka on samanlainen, kuin suomessa. Leivotut tuotteet ovat varsin edullisia ostaa.

Näimme matkan varrella korkeita harmaita tiilitaloja Titon ajalta.

Omakotitalot olivat yleensä kaksikerroksisia.

Talon rakentaminen aloitetaan alakerroksesta ja jatketaan kun lapset kasvavat aikuisikään. Poika perheineen muuttaa taloon avioiduttuaan. Näin järjestyy lasten ja vanhusten hoito kotona.

Sodan runtelemat talot ja alueet olivat ikävää katseltavaa. Matkailu on paljon vähäisempää, kuin ennen sotaa. Vähitellen suomalaisten matkailu alkanut lisääntymään Kroatiaan. Matkan varrella pysähdyimme pikalounaalle huoltoasemalle, jossa oli ihan hyviä pieniä pizzoja.

Majoituimme hotelli Macolaan Korenicassa. Se oli ihan siisti hotelli ja sopivan matkan päässä

Plitvicen luonnonpuistoa. Tämä oli sellainen "karhu" hotelli siellä oli täytetty karhu, kettu, ja villikissa. Hotellissa oli paljon muitakin matkailijoita menossa luonnonpuistoon.

Iltallisen aikaan tuli sinne vanhoja "pappoja" kansallisasuissaan soittamaan ja laulamaan.

Kävimme vähän ulkoilemassa ja katsomassa kuinka possua "grillataan" Kroatialaiseen tapaan. Paistoaika oli 4 tuntia. Paikkakuntalaiset kävivät illan mittaan ostamassa palasen grillattua possua. Iltakävelyn jälkeen oli mukava mennä nukkumaan pitkän päivän jälkeen. Ainoa suuri ongelma syntyi kun ei ollut kuin yksi yhteinen peitto kumpi sen saa ja sitten nukkumaan. Näin paljon kerkiää yhtenä päivänä, kun lentää sinivalkoisin siivin.

Marja-Leena ja Christer

Lauantai 05.09.2009, toinen matkapäivä

Tutustuminen Plitvicen kansallispuistoon

Aamupalan jälkeen klo 9.30 lähdimme hotelli Macolasta oppaamme Helenan ja kuljettajamme Riston kanssa kohti Plitvicea. Aamunavaus lankesi Oskarin tehtäväksi. Aamusta ilma oli pilvinen ja muutama vesipisarakin tuli, mutta päivänmittaan ilma kirkastui ja oli aivan ihanteellinen puistossa vaeltamiseen. Paikallinen opas tuli mukaamme puistoon. Jouduimme odottelemaan häntä noin tunnin. Aika kului kuitenkin mukavasti, sillä saatoimme sinä aikana tehdä pieniä ostoksia alueen matkamuistomyymälöistä.

Ennen puistoon lähtöä oppaamme kertoivat tärkeimmät tiedot puistosta, sillä vaelluksen aikana tieto olisi ollut vaikea saada kaikkien kuultavaksi. Plitvice on Kroatian vanhin kansallispuisto. Se on perustettu vuonna 1949, ja Unescon maailmanperintökohteen aseman se sai vuonna 1979. Sodan jälkeen Kroatian hallitus laajensi kansallispuiston aluetta, jotta sen ainutlaatuinen kauneus ja herkkä tasapaino säilyisivät myös tuleville sukupolville.

Kroatian luonnonpuistojen helmi sijaitsee yli kilometriin kohoavien vuorten suojassa metsäisessä laaksossa. Puisto muodostuu 16 kristallinkirkkaasta järvestä, joita yhdistää toisiinsa Korona-joki lukemattomine putouksineen ja koskineen. Koska järvet ovat eri korkeuksilla, ryöpyy vesi alas paikoitellen kymmenien metrien korkeudelta. Korkein putous Veliki Slap on 78 metriä korkea. Korkeimmalla sijaitsevan Prošce-järven ja matalimmalla olevan Nevakovicin välinen korkeusero on 158 metriä.

Luonnonsuojelualan kokonaispinta-ala on 30 000 hehtaaria, josta järvien osuus on 2000 hehtaaria, loppuosa on metsää. Korkeimmilla paikoilla kasvaa havumetsää ja alemmilla rinteillä lehtimetsää. Suurin järvistä on Kozjak, jolla on pituutta 2,5 km ja syvyyttä lähes 50 m.

Pittoreskimaisema on syntynyt miljoonien vuosien aikana kalkkikivipitoiselle alueelle. Voimakkaasti virtaava vesi on syövyttänyt pehmeää kallioperää. Paksut kalkkikivikerrokset ovat kuluneet ja uurtuneet kumpuileviksi maisemiksi, jota kutsutaan karstimaaksi.

Puistoalueella on runsaasti eläinlajeja ja kasveja, joita ei tavata muualla maassa. Karhu on alueen suojelueläin, ja niitä asustaa alueella noin 30. Siellä on myös peuroja, susia ja ilveksiä. Villieläimiä ei kuitenkaan näe reiteillä liikkuesssa. Karhut tulevat tosin pimeään aikaan etsimään ruokaa reittien varsilta, ja tästä syystä alueella liikkuminen on iltaisin ja öisin kielletty. Lepakkoja tavataan 35 eri lajia, yöperhosia 246 lajia ja päiväperhosia 76 lajia. Kasvillisuudesta mainittakoon 172 orkidealajia, jotka on suojeltu.

Informaation jälkeen lähdimme vaeltamaan pitkin järvien rantoja kulkevia puuriuilla katettuja polkuja. Polkujen rakentamisen oli rahoittanut kuuluisa jugoslavalainen oopperalaulajatar. Polun varrella näimme häntä esittävän reliefin. Järvien vesi oli turkoosinsinistä ja kirkasta, joten näimme runsaasti kaloja. Vanhan tiedon mukaan järvissä on ollut erittäin runsas ja monipuolinen kalakanta, mutta nykyään silmämääräisesti kalat näyttävät olevan pelkästään karppeja.

Ensimmäinen pysähdys oli suuren putouksen Veliki Slapin alapuolella. Mainittakoon, että putouksen yläpuolella oli yksi Titon majoista. Sielläköhän meidän Urho Kaleva oli Titon vieraana? Kuljimme noin pari kilometriä ihaillen vehreitä maisemia, virtaavan veden kauneutta, järvien ja metsien symmetriaa.

Järvialueen keskiosassa oli Kozjak-järvi, jonka yli oli venekuljetus. Venekuljetusta odotellessa pidimme ruokailutauon järven rannalla olevalla piknik-alueella. Ryhmämme lisäksi kuljetusta odotti mm. portugalilainen ryhmä. Narkauksen Hilikka alkoi laulaa "Portugal, kotimaa on Ninan..." Tästäpä he innostuivat laulamaan, ja meidän porukka vastasi myös laululla. Portugalilaisista Amanda- niminen rouva oli mahtava esiintyjä, hän tanssi ja lauloi innokkaasti. Tämä oli mukava piristys. Venereitimme vasemmalle puolelle jäi saari, joka oli saanut nimensä Viktoria-nimisen prinsessan mukaan.

Venekuljetuksen jälkeen jatkoimme vaellusta jalkaisin. Kuljimme mm. putouksen ohi, josta sumuavalla vedellä uskottiin olevan ihmeitä tekevä, nuorentava vaikutus. Niinpä ainakin me naiset yritimme saada sumupisaroita kasvoillemme. Polun varressa oli myös Plitvicka Jezeran patsas, jonka nenään koskettaessa sai toivoa. Tätä mahdollisuutta oli käytetty runsaasti, sillä nenä oli kuluneen näköinen. Loppupuolella matkaa kuljimme bussijunalla muutaman kilometrin ja loput 400 metriä kävellen.

Puistossa liikkui runsaasti väkeä. Ylhäältä katsellessa näki, kun ihmiset liikkuivat yhtenä jonona katettuja polkuja pitkin. Puistossa sanotaankin olevan kävijöitä noin 4000 henkeä päivässä. Viime vuonna kävijöitä oli ollut noin miljoona. Lipun hinta oli 100 kunaa per henkilö, joten rahakin liikkuu hyvin.

Päätimme pitää paluumatkalla hotelliin kahvitauon, ja sitä varten ostimme parkkialueella olevasta myyntikojusta herkullisia leivonnaisia. Leivonnaisia möi nuori, komea ja kohtelias poika. Hän oli onnellinen saatuaan myytyä lähes kaikki leivonnaisensa.

Kahvinkeittopaikka löytyikin lyhyen ajon jälkeen. Miehet huolehtivat kahvinkeitosta ja saimme nauttia hyvää suomalaista kahvia. Kahvia odotellessa osa porukasta tutustui lähistöllä oleviin puihin ja niissä oleviin marjoihin. Helenakaan ei tunnistanut marjoja, joten hänen piti kysyä asiaa Kroatiassa asuvalta mummoltaan. Mummo kertoi marjojen olevan syötäviä ja niinpä päästiin niitä maistelemaan. Hyviä olivat.

Hotelli Macolaan saavuimme kello 17. Naisia pyydettiin kokoontumaan välittömästi Leenan ja Oskarin huoneeseen. Porukan runoniekat olivat sepittäneet Räpp-laulun päivän synttärisankarille Taunolle 75v. Harjoittelimme esitystä, sillä illalla oli tarkoitus yllättää Tauno.

Illalliselle mentiin klo 19 ja sen jälkeen Leena pyysi porukkaa kokoontumaan hotellin baariin. Kun kaikki olivat koolla, Leena pyysi Taunoa esiin. Esitimme onnitteluräpin, annettiin pieni lahja ja onnitteluhalaukset Taunolle. Tauno juhlisti synttäriään tarjoamalla maljat. Nukkumaan lähdimme klo 22.15. Takana oli mahtava retkipäivä.

Sirkka Liisa ja Jaska

Eurooppakerho onnitteli Taunoa illalla:

*Tauno- patruuna bisneksistä päästyään ahaa-ahaa
muutti Sonkaan leskiä narraamaan ahaa-ahaa.
Tietää kaiken raudasta, lasista,
raameista ristikkotehtaasta
pidetty esimies aikanaan.*

*Tauno paljon on nähnyt maailmaa on, on, niin on
kun itää ja länttä kiertänyt on niin on, niin on.
yt kieliä Songassa opettaa
ja "volim te" Liisalle lausua saa
Kyllikki vuoroaan odottaa.*

*Tänä iltana Taunoa juhlitaan, ahaa juhlitaan
täällä toisella puolella Eurooppaa Taunoa, juhlitaan.
Kaikki yhdessä onnea toivotaan
ja naiset joukolla halata saa
Taunolle onnea toivotaan.*

*Kirjoittanut: Kaija ja Esko Sieppi
Editoinut: Tellervo Koho*

Sunnuntai 6.9.2009, kolmas matkapäivä

Matkapäivä välillä Plitvice - Mlini

Aamulla kävimme syömässä aamupalan Macola hotellin ravintolassa ja valmistauduimme koko päivän kestäväälle matkalle Etelä-Kroatiaan Mliniin.

Kuulimme aamupalan jälkeen, että yksimatkaseurueestamme, Seppo, on sairastunut, ja matkaan lähtö viivästyy. Hotellin johtaja käytti Seppoa, Pirjo-Riittaa ja Helena-opasta lähisairaалassa. Sieltä saatujen ohjeiden mukaan lähdimme noin klo 10 viemään Sepon Gospicin kaupungin sairaalaan. Kaupunki on vain muutaman kilometrin sivussa reitiltämme.

Lähdimme hotelli Macolasta Korenican kaupungista tietä numero 25 lounaaseen laaksoa pitkin kohti vuoristoa. Bunicin kylän jälkeen ylitimme vuoriston ja kävimme liki tuhannen metrin korkeudessa. Yläköalueella näimme merkkejä menneestä sodasta; kirkon- ja talojen raunioita sekä varoituksia miinakentistä. Reilun 30 km:n ajon jälkeen saavuimme moottoritiele n:o 1, jota pitkin jatkoimme matkaa kohti etelää iltapäivällä.

Ajoimme ensin moottoritien yli Gospiciin, jonne oli matkaa risteyksestä noin kahdeksan kilometriä. Matkasimme koko seurue bussilla sairaalan piha-alueelle odottelemaan tietoa, miten Sepon hoito

järjestyy. Kuljettajamme Risto keitti meille päiväkahvit ja kävi pesettämässä bussin autojen pesupaikalla. Päivällä kuulimme, että Seppo jää hoidettavaksi sairaalaan ja Pirjo-Riitta viedään asumaan hotelliin. Matkamme jatkui noin klo 14.30 kohti Mliniä moottoritietä pitkin.

Ajettuamme edelleen noin 30 km näimme tien oikealla puolella hieman Saivaaraa muistuttavan Zir vuoren.

Zir-vuori

Tästä noin 15 km eteenpäin, niin saavuimme Velebit vuoriston juurelle. Edessämme näkyi monumentaalinen Sveti Rok vuori ennen kuin ajoimme yli viisi kilometriä pitkään Sveti Rok tunneliin. Tämän jälkeen oli vielä muutama pikku tunneli ennen kuin Velebit vuoristo oli jäänyt taakse.

Sveti Rok

Velebit vuoristo alkaa läheltä Senjin kaupunkia ja päättyy 145 km: n päähän luoteeseen lähelle

Knin kaupunkia. Velebit kuuluu osana Adrianmeren rantaa kulkevaan Dinaarien Alppeihin. Velebit vuoristo on luonnonpuistoa, johon sisältyy pohjoisosassa oleva Sjevneri Velebit ja lähellä matkareittiämme oleva Paklenica kansallispuisto. Vuoriston korkein huippu Vaganski vrh on 1757 m korkea. Paklenican tärkeimmät nähtävyydet ovat karst alueella olevat Velica- ja Mala Paklenica kanjonit, joiden pystysuorat seinämät ovat jopa 400 m korkeat. Alueella on myös runsaasti luolia. Tunnettuja luolia on n. 70 ja syvimät niistä liki 1400 m syviä. Osa puistosta on niin suojeltua, että siellä on sallittua ainoastaan tutkimustoiminta. Puistossa on monipuolinen eläin- ja kasvimaailma, sillä alueella on useita kasvillisuusvyöhykkeitä lämpimästä Välimeren ilmastosta aina kylmään vuoristo ilmastoon. Kasvilajeja alueella on laskettu olevan yli 1800, joista endeemisiä huomattavan suuri määrä eli 79 kpl. Eläimiä on muun muassa 10 lajia sammakoita, 26 lajia matelijoita, 23 lajia lepakoita ja lisäksi 23 lajia pieniä nisäkkäitä. Suurista pectoista mainittakoon karhu, susi ja ilves. Velebitissä kuten muuallakin Dinaarien alueen maanalaisissa luontotyypeissä on runsaasti endeemisiä eläimiä ja eliösystemejä.

Karst ilmiö: karstima muodostuu hiilihappopitoisen sadeveden liottaessa kalkkikiveä rakoilun, siirrostien ja poimuttumisen rikkomassa kallioperässä. Sille ovat ominaisia pitkät maanalaiset luolat ja onkalot, joissa esiintyy tippukivimuodostelmia. Karstimaalle ovat tyypillisiä myös joet, jotka pulpahtelevat ajoittain maanpinnalle ja katoavat taas uudestaan. Myös jotkut järvet "katoavat". Tunnetuin niistä on Sloveniassa oleva Cernisko Jezero, joka kutistuu joskus melkein olemattomiin. Kroatian pinta-alasta on noin 50 % karstimaata.

Tunneleista päästyämme saavuimme hetkeksi meren ääreen ja ylitimme Velebit kanaalin. Tämän jälkeen ajelimme rannikon suuntaisesti, mutta liki 10 km etäisyydellä merestä. Noin 70 km:n jälkeen ohitimme Skradin kaupungin, jonka vierestä alkaa Krka:n kansallispuisto.

Krka:n kansallispuisto perustettiin vuonna 1985 koulutus-, kulttuuri-, tiede- ja vapaa-ajan puistoksi matkailuun. Puisto on 109 neliökilometrin kokoinen peittäen suurimman osan Krka joesta rantoineen. Kansallispuisto alkaa Skradin kaupungin kohdalta ja päättyy lähelle Knin kaupunkia. Jokuoma on muodostunut karskimaahan ja koostuu kanjoneista, kalkkikivitasamaasta ja järvistä. 72 km pitkä joki laskeutuu matkallaan n.250 metriä ja muodostaa Plitvicen kaltaisia putouksia. Puistossa on myös otollisen ilmaston vuoksi runsas kasvisto ja eläimistö. Monet lajeista ovat endeemisiä eli niitä ei tavata missään muualla maailmassa. Esimerkiksi kalalajeista 10 on endeemisiä. Kalalajeja esiintyy alueella 18, samoin lepakoita. Lintuja on 222 lajia ja kasvien lajeja ja alalajeja 860. Suosituimpia nähtävyyksiä alueella ovat joen yläjuoksulla olevat Roski Iskun putoukset, Visovacin saari, jossa on Fransiskaani luostari sekä neljän kilometrin päässä Skradinin kaupungista olevat Skradinski Buk-putoukset, joissa on putousta yhteensä 46 metriä seitsemässätoista eri portaassa.

Alueella on parin kilometrin mittainen luontopolku, joka mutkittelee kansallispuiston komeimpien vesiputousten välissä. Putousten alapuolella olevassa poukamassa on oivallisia uimapaikkoja virvoittelua varten. Putousten sanotaan oleva huomattavasti näyttävämpiä kuin Plitvicessa.

Krka joen ylityksen jälkeen matka jatkui pitkin laaksoja ja ylänköalueita sekä muutamien tunneleiden läpi.

Vrpoljen levähdysalueella Helena ja Risto järjestivät meille kaikille picnic-tauon. He olivat ostaneet tarvikkeet jo Korenicasta. Söimme herkullisia voileipiä, viinirypäleitä sekä joimme mehua ja viiniä. Vuoriston ylityksen jälkeen ilma oli lämmennyt huomattavasti; lämpötila oli n 26 astetta.

Jatkoimme matkaa kello 17 aikoihin ja pidimme jonkin ajan kuluttua päivän tietoviisas-kilpailun, jonka voitti Marja-Leena Helenius. Helena soitti meille karaokelevyjä, joita myös matkalaiset osasivat laulaa.

Biokova vuoristo

Ohitimme Makarskan rivieran Biokovo vuoriston itäpuolta kulkevaa moottoritietä pitkin. Biokovo vuoristo on luonnonpuisto, jonka korkein huippu Sveti Jure on 1762 metriä korkea. Biokovo vuoristo on 36 km pitkä ja 9,5 km leveä. Biokovo kuuluu myös osana Dinaarien Alpeihin ja koostuu Velebit

vuoriston tavoin kalkkikivistä. Myös täällä on karst muodostelman takia paljon syviä luolia ja kaivoksia. Luolissa on tavattu yli 25 endeemistä eläinlajia. Ilmastoltaan vuoristo kuuluu sekä Välimeren-, että mannerilmastoon, joten täällä saattaa löytää vierä vieressä kummankin ilmastovyöhykkeen kasveja. Vuoristo on suosittua vaellusmaastoa ja täällä on yli 30 merkattua kävelyreittiä. On kuitenkin syytä muistaa, että sääolosuhteet muuttuvat vuoristossa hyvin nopeasti. Kirkkaalla ilmalla voi näköalapaikoilta nähdä jopa Italiaan asti.

Moottoritie jatkui Vrgoraciin saakka, jonka jälkeen ylitimme Rilic vuoriston ja saavuimme rannikolle, jossa ylitimme Neretva joen.

Neretva joki, jonka rannalla sijaitsee myös Mostarin kaupunki, jonne teimme matkan myöhemmin, on suurin Dinaarien Alppien karst joki, pituudeltaan 230 km. 208 km siitä sijaitsee Bosniassa ja loput Kroatiassa. Joen yläosassa on veden lämpötila kesälläkin ainoastaan 7-8 astetta. Vesi on kaivertanut huokoiseen kalkkikivimaahan syviä kanjoneita ja vesiputouksia.

Neretva joen delta kattaa noin 20000 ha, josta 12000 ha on Kroatian puolella ja loput Bosniassa. Delta on eräs harvoista Euroopassa säilyneistä kosteikoista, jossa on erilaisten luontotyyppien (kosteikot, marskimaat, laguunit, järvet, rannat, joet ja kalkkikivivuoret) muodostama mosaiikki. Alueella on myös runsaslukuinen kasvien ja eläinten lajisto. Makeanveden kaloja alueella

on 34 lajia, joista endeemisiä 3 taimenlajia. Merikaloja yli 100 lajia, sammakoita 7 lajia, matelijoita 16 lajia, nisäkkäitä 52 lajia ja lintuja yli 300 lajia. Tärkeimpiä viljelyskasveja alueella ovat: viinirypäleet, sitrushedelmät, oliivi ja maissi. Tehostetuilla maankäyttöohjelmilla on lisätty huomattavasti viljelyspinta-alaa, mutta samalla on myös suuri osa kosteikoista tuhoutunut.

Noin 16 kilometriä Neretva joen jälkeen saavuimme Bosnian rajalle ja ajoimme Bosnian alueella noin 10 kilometrin matkan. Vähän matkaa sen jälkeen, kun olimme palanneet takaisin Kroatian puolelle, ylitimme siltaa pitkin Bistrinan lahden ja näimme oikealla puolella Kuta lahden toisella rannalla Mali Ston kaupungin, jota ympäröi Kiinan muurin kaltaiset kaupungin muurit. Matka jatkui edelleen noin 35 kilometriä pitkin kaunista rantatietä n:o 8, kunnes saavuimme Trstenon kylän kohdalle. Täällä on näkemisen arvoinen arboretum eli erilaisista puulajeista muodostettu puisto.

Trsteno arboretumin tarkkaa perustamisaikaa ei tiedetä, mutta jo vuonna 1492 oli toiminnassa roomalaistyylinen vesijohtojärjestelmä eli akvedukti, joka on toiminnassa vieläkin. Dubrovnikilainen aatelisperhe Cucetic-Gozze rakensi

renessanssityylisen huvilan ja sen yhteyteen tämän puiston. Perhe pyysi laivojen kapteeneita tuomaan matkoiltaan kasvien siemeniä ja taimia, siten puisto laajeni pikkuhiljaa ja käsittää nykyään yli 300 lajia puita ja pensaita. Puiston ylpeyden aiheita ovat pari plataani-puuta (*Platanus orientalis*), jotka ovat yli 500 vuotta vanhoja, 45/60 metriä korkeita ja läpimitaltaan yli 5 metrisiä. Puut ovat ainutlaatuisia yksilöitä laatuun Euroopassa. Puiston kuvatuin

kohde on kuitenkin suihkulähde ja Poseidon monumentti. Puisto kärsi suuria vaurioita Jugoslavian sotien ja vuoden 2000 metsäpalojen aikana.

Kun matkasimme vielä noin 15 kilometriä, niin saavuimmekin hieman Jätkänkynttilää muistuttavaa siltaa pitkin Dubrovnin kaupunkiin. Emme pysähtyneet, vaan ajoimme mantereeseen puolelta kaupungin ohi, sillä Dubrovnikin tutustuminen oli ohjelmassa seuraavana päivänä. Vanhan kaupungin kohdalta oli matkaa jäljellä noin 10 kilometriä majapaikkaamme Mlinin kylässä.

Saavuimme jo pimentyneessä illassa klo 20.45 Mliniin hotelli Astareaan. Hotellin illalliselle emme ehtineet, mutta saimme onneksi syödäksemme kuitenkin kylmän illallisen. Mlinissä oli vielä sinne saapuessammekin lämmintä 24 astetta.

Aila ja Markku

Näkymä Astarea-hotellista

Maanantai 07.09.2009, neljäs matkapäivä

Turkoosinvärisiä merimaisemia ja roomalaisajan rakennuskulttuuria

Neljäs matkapäivä Dubrovnikissa valkeni heti aamusta selkeänä ja aurinkoisena. Marjan pitämän aamuavauksen jälkeen ”arpaonni” suosi meitä bussimatkalla vanhaan kaupunkiin ja ”palkintona” saimme kertoa tämän päivän tapahtumista.

Heti muurien sisälle päästyään meidän ”sininen joukkue” koki menetyksen, kun meidän oppaamme Helena joutui ”puhekieltoon” paikallisten oppaiden toimesta ja niin me jouduimme jatkamaan matkaa omin avuin. Näinkin voi käydä vielä 2000-luvulla, mutta oli se hyvä, ettemme ”vierailleet” siellä vuosituhannen alkupuolella, koska minusta tuntui, että me olisimme vieläkin muurien sisäpuolella.

Muistaakseni Helenan viimeiset lauseet Pyhän Vlahan kirkon edustalla oli tiedottamiseen liittyen. Mitä korkeammalta tasanteelta tiedotteet luettiin, sitä tärkeämmät ne olivat.

Mielestäni katutasanteelta Helenalle kerrottiin vihaiset terveiset sulkea ”suunsa”. Kyllä nuo paikalliset oppaat eivät näytä tuntevan turismin merkitystä, kun ne näin ”pikkumaisia” asioita katutasolta kertovat.

Vanhankaupungin nähtävyyksistä voinee mainita sitä suojaavat jyrkät muurit maalta että mereltä päin. Noin 2 km muurikierroksella sai hyvän kuvan vanhankaupungin rakennuksista ja näköalat olivat mahtavat kaikkiin ilman suuntiin. Mereltä sitä vihallista näköjään odotettiin, kun kaikki tykit oli suunnattu sinne päin. Myös vartiotornit oli varustettu paksuilla seinillä ja joka ilmansuuntaan avautuvilla tarkistusaukoilla. Vanhankaupungin nähtävyyksistä voinee mainita sitä suojaavat jyrkät muurit maalta että mereltä päin. Noin 2 km muurikierroksella sai hyvän kuvan vanhankaupungin rakennuksista ja näköalat olivat mahtavat kaikkiin ilman suuntiin. Mereltä sitä vihallista näköjään odotettiin, kun kaikki tykit oli suunnattu sinne päin. Myös vartiotornit oli varustettu paksuilla seinillä ja joka ilmansuuntaan avautuvilla tarkistusaukoilla.

Ketähän ne henkilöt olivat, jotka näköalapaikalla meinasivat matkasuunnitelmia muuttaa ?Tämän historiaosuuden aikana kävi mielessä pieni kommellus, kun ajattelin, että mitähän ne henkilöt olisivat siellä Bosnia-Hertsegovinaan menevässä bussissa tehneet, kun me muut olimme menossa vanhaan kaupunkiin. Olimme menossa tutustumaan Dubrovnikin vanhaan kaupunkiin ja pysähdyimme menomatalla eräälle näköalapaikalle, josta oli todella hienot näköalat Adrianmeren helmeen (kaupungin nimi oli aiemmin Ragusa v.1918 saakka). Roomalaisten perustama kaupunki oli saanut alkunsa v. 700 ja se sai nykyisen muotonsa jo v. 1000. Pitkän historian aikana sitä ovat hallinneet useat valloittajat, (oli itsenäinen kaupunkivaltio, jolla oli oma raha jo v.1300) Itsenäisyyden säilyttääkseen kaupunki maksoi veroa turkkilaisille eli osmaaneille. Kaupunkia koetteli myös maanjäristys v. 1667, jonka jäljiltä se rakennettiin entiselleen. Myöhemmin v.1808 Napoleon vei sen itsenäisyyden ja kun hän vastaavasti hävisi sotansa 1815 kaupunki luovutettiin Itävalta-Unkarille, joka hallitsi sitä ensimmäiseen maailmansotaan saakka. Ja kun meidän muistissa on Jugoslavian hajoaminen sisällissodan aikana v.1991 ja nyt maailmankartalla on seitsemän itsenäistä valtiota. Vaikka vanhankaupungin rakennukset olivat Unescon suojelukohteita, niitäkin pommitettiin 7 kuukauden piirityksen aikana 1991-1992 . Nyt kaupunkikierroksella ei sisällissodan jälkeä näkynyt, korjaukset ja entisöinti oli saatettu päätökseen.

Erään tietolähteen mukaan kaupungin tiilikatoista on n. 70 % uusittu kranaattitulituksen jäljiltä, kuten kuvista voidaan todeta tiilikatot ovat hyvässä kunnossa, eikä niissä vielä ajan patina näy !

Vanhankaupungin nähtävyyksistä voinee mainita sitä suojaavat jyrkät muurit maalta että mereltä päin. Noin 2 km muurikierroksella sai hyvän kuvan vanhankaupungin rakennuksista ja näköalat olivat mahtavat kaikkiin ilman suuntiin. Mereltä sitä vihollista näköjään odotettiin, kun kaikki tykit oli suunnattu sinnepäin. Myös vartiotornit oli varustettu paksuilla seinillä ja joka ilmansuuntaan avautuvilla tarkistusaukoilla.

Iltapäiväpäivällä kun palasimme kaupunkikierrokselta Mliniin oli ilman lämpötila vielä +28 C ja aurinko paistoi kuten kuvistakin voi todeta. Hotellille paluun jälkeen oli mahdollisuus käydä uimassa. Suurin osa porukasta kävikin kastelemassa itsensä turkoosinvärisessä Adrianmeressä. Vesi oli mielestäni lämmintä, mutta suolaista ja se virkisti meitä kaupunkikierroksen jälkeen.

Kaupungin sisälle oli rakennettu kaikki tarvittavat virasto- ja hallintorakennukset, kirkot, eri uskontokuntien luostarit, hallitsijoiden palatsit sekä tietävästi maailman vanhin apteekki (v.1317). Kaupungin muurien välittömässä läheisyydessä sataman merkitys on ollut kautta aikojen hyvin merkittävä. Keskiajalla kaupallisen sataman merkitys on ollut tärkeä ja sitä onkin verrattu Venetsiaan.

Satamassa kiertokäynnin yhteydessä Sirkka joutui luovuttamaan ”tuulenpuuskalle” Lapin kansan logolla varustetun lippalakin Adrianmeren syleilyyn. Toivoa sopii, jottei etsintäkuulutusta jälkikäteen Lapin kansan sivuille ilmaannu. Lakki löytynyt, mutta missä lakin omistaja ?

Illalla hotelimme terassille oli Leena järjestänyt Hilkan synttäreille erityistä ohjelmaa, joka varmaan jäi kaikkien mieleen. Oli yksilöllistä ja yhteistä mieslausuntaa, johon koko mieskööri otti osaa ja tietenkin onnitteluhalaukset Hilkalle sen päätteeksi. Onnittelupuheen pito lankesi oikeutetusti Taunolle, jolla on puhekokemusta jopa EU- parlamentistakin. Kaiken kukkuraksi kirkon kellot kumahtivat oikealla hetkellä, kun puhe oli saatu päätökseen. En ”tottavie” tiedä, miten vieraalla maalla saa paikalliset kirkonkellotkin mukaan syntymäpäiväkekkereihin. On kuulemma vain järjestelykysymys !!

Päiväkirjaterveisin
Markku Heinineva ja Toimi Pannula

Tiistai 08.09.2009, viides matkapäivä

Mostarin silta

Mostaria kuului Jugoslavian sodan päänäyttämöihin. Mostar yllättää sillä, kuinka hyvin sodan vauriot on korjattu. Samalla kaupunki pysähtyttää vielä pystyssä olevilla rauniotaloilla ja sillä kuinka vilkkaasti elämänmeno sujuu niiden ympärillä. Mostar kuuluu kroaattien ja muslimien hallintoalueeseen Bosniassa. Kroaatit ja muslimit asuttavat Mostarin eri puolia ja silta jakaa nämä ihmisryhmät vanhankaupungin alueella. Muslimien läsnäolosta todistavat lukuisat moskeijat. Mostarin suurin nähtävyys on kaunis ja omaperäinen vanhakaupunki, jossa islamilainen ja kristillinen kulttuuriperintö lyövät kättä toisilleen. Monien moskeijoiden minareetit tuhoutuivat sodassa, mutta ne on rakennettu uudestaan erinomaisesti. Mostarin silta tuhoutui serbien kranaattitulessa 1993, mutta se on rekonstruoitu onnistuneesti uudelleen. Sen jälkeen silta liitettiin Unecson maailman kulttuuriperintöluetteloon. Silta ympäristöineen muodostaa lumoavan kokonaisuuden, jota ei muualta löydä..

Tämän päivän retkiohjelma on matka Bosnia-Herzegovinaan Mostarin kaupunkiin, johon lähdemme hotellilta klo 8.30. Kaikille passit mukaan. Heti matkan alkajaisiksi saimme terveiset Pirjolta ja Sepolta sairaalasta, kaikki oli onneksi olosuhteisiin nähden ok.

Matkalla Mostariin joudumme ylittämään rajan kahteen kertaan, ensimmäisellä kerralla kaikki sujuukin sutjakkaasti, lieneekö oppaamme kielitaidon ja viehättävyyden syytä? Toisella rajalla kuskimme Risto joutui selvittämään jotain auton papereita tarkemmin ja aikaa vierähti

ahtaalla tullin pihalla jonkin verran, mutta siitäkin selvittiin ja matkaa voitiin jatkaa.

Matkan aikana Helena kertoili meille yleistä tietoa Kroatiaasta, esim sähköhuollosta. Pikainen soitto Helenan mummulle ja taas tietoa saatiin, eli maassa ei ole yhtään ydinvoimalaa vaan sähkö saadaan pääasiallisesti vesivoimasta ja nykyisin myös tuulivoimaloista, joita näkyykin aika paljon. Eläkeasiat kiinnostivat myös meitä. Helenan isovanhemmat saivat yhteensä vain noin 4.500 kunaa/kk eli noin 640 euroa. Hintataso Kroatiaassa on kuitenkin lähellä meitä, ainoastaan ruoka on vähän edullisempaa.

Mostariin saavuimme klo 12.15 Risto pysäköi bussimme parkkipaikalle, jossa ennen meitä oli jo kymmenkunta muuta bussia, siis väkeä riitti. Paikallinen opas odotti meitä vanhassa kaupungissa, mutta sitä ennen ylitimme kuuluisan Mostarin kivisen kaarisillan, joka pommitettiin sodan loppupuolella, mutta rakennettiin

sitten entiselleen. Sillan erikoisuutena oli nuori mies, joka maksusta teki hurjan näköisen hypyn alla virtaavaan kapeaan jokeen. Hilkka tarjosi tämän hypyn kiitokseksi edellisen illan muistamisesta.

Opastetulla kierroksella kävimme tutustumassa turkkilaiseen kotimuseoon ja pääsimme vierailemaan myös moskeijassa. Vapaa-aikaa oli tehdä ostoksia tai käydä syömässä. Päivä oli

todella kuuma ja jalat kipeät kun palasimme linja-autolle noin klo 16.00 ja mikä yllätys meitä odottikaan. Risto oli taas kiehauttanut taas supisuomalaiset kahvit. Maistuiipa hyvälle kanelikorppujen kanssa.

Risto oli ostanut filmin Mostarin sodan vaiheista ja sitä katsoimme paluumatkalla. Aukkaat ovat kokeneet todella kauheita asioita, mutta filmin lopussa näimme myös iloiset juhlat, kun historiallinen silta saatiin kovan rakennusurakan

jälkeen taas uudelleen käyttöön. Osa sodassa vaurioituneista rakennuksista oli edelleen korjaamatta ja ovat muistuttamassa jälkipolvia vielä pitkään.

Paluumatkalla Tellervo antoi meille aivojumppaohjeita, miten on helpompi esiintyä tai puhua ja vastaavasti miten puhelias ihminen voi vähän hillitä puhehalujaan. Helena kertoi meille hyviä ruoka- ja viinivinkkejä.

Hotellilla olimme vasta illalla klo 19.15 ja sitten olikin kiire syömään. Päivä oli mukava ja mielenkiintoinen.

Keskiviikko 9.9.2009, kuudes matkapäivä

Dubrovnik-Vukas-Makarska-Zadar

Söimme aamiaisen hotelli Astareassa, Mlinissä. Aamiainen oli jälleen runsas sekä yhtä monipuolinen kuin aiemminkin. Aamutoimet tehtyämme kirjauduimme ulos hotellista. Sää näytti parhaat puolensa, aurinko paistoi pilvettömältä taivaalta ja varmaankin oli odotettavissa lämmin päivä.

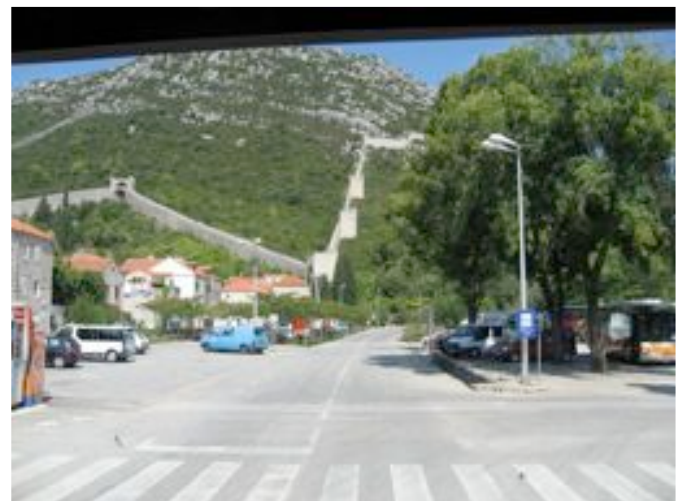

Ehdimme vielä ennen lähtöämme käydä ottamassa muutaman kuvan hotellimme puutarhasta. Rannalta päin tultaessa takaisin hotelliin olikin alakerran pikkukauppa auki ja kävimme ostamassa postimerkkien verran myös kortteja, jotta saisimme ne postiin Kroatian eteläisimmästä paikasta, Dubrovnikista. Pakkasimme linja-auton ja olimme valmiit matkaan.

Kuljettajamme Risto varmisti, että kaikilla on varmasti passit mukana, koska niitä saatetaan tarvita rajanylityksissä. Hotellin piha oli täynnä busseja ja oli hieman hankala päästä liikkeelle. Kaikki olivat samaan aikaan lähdössä pois. Pääsimme lähtemään noin 10 min aikataulustamme jäljessä. Nousimme Dubrovnikiin vievälle tielle, nousu oli 17%:sta mäkeä. Seurasimme samaa aikaisemminkin kulkemaamme tietä, mutta emme kääntyneet päätieltä keskustaan johtavalle tielle vaan jatkoimme kohti Zagrebia. Jätimme hyvät Mlinille ja Dubrovnikille. Voihan olla, että joskus vielä käydäänkin.

Matkamme jatkui päätieltä Stonin tiehaaraan asti, jonne käännyimme. Tie johti kapealle ”niemimaalle” (kartan mukaan). Kun pääsimme lähelle Stonin kaupunkia näimme suojamuurin, joka on maailman toiseksi pisin heti Kiinanmuurin jälkeen, noin 10 km. Muuria näkyi kylän kohdalla aivan tien vieressäkin ja se oli todella jyrkästi tehty. Muurin tarkoitus oli suojata suola-altaita ja toisaalta viljelyksiä. Suola-altaat näkyivät selvästi ja niistä ainakin osa on tarkoitus kunnostaa museon vaatimaan alkuperäiseen kuntoon.

Menimme Stonin ohi ja etsimme Vukas-nimistä viinitilaa, missä meillä oli sovittu tapaaminen. Viinitila löytyi. Tielle viinitila näytti aivan tavalliselta omakotitalolta, paitsi, että etupihalla kasvoi viini- ja kiiwiköynnökset sekä sitruspuita. Köynnökset muodostivat ihanan katoksen etupihalle.

Pääsimme tilan ”vastaanottoaulaan”, missä isäntämme kertoi oppaamme välityksellä viinin valmistuksesta sekä viini-käyttöön soveltuvista tynnyreistä ja minkälaisiin hän oli päätenyt. (noin 3-vuotta vanhoihin ja ranskalaisiin tietyltä alueelta). Hän kertoi tilan olevan perheyriksen, missä talvella on vain muutama palkattu henkilö tekemässä kiveyksiä viljelmän laajennukseen. Heillä on pääasiassa tuotteena valkoviini ja punaviini. Lisäksi he valmistavat jonkin verran ruhosta viinaa ja neljää eri likööriä tilalla kasvavista kukista ja muista marjoista.

Viinitilan isäntä toivotti meidät tervetulleeksi kotitekoisilla karhunvattu- ja pähkinälikööreillä sekä viinalla, joka oli tehty valkoisten kukkien terälehdistä. Viina oli tosi ”ärtsy”, monella jäi lasi hyllyn reunalle, mutta liköörit olivat tosi hyviä...nam..nam... Maistelimme tilan tuotteita esitelmän aikana, jonka jälkeen siirryimme ulos terassille köynnösten ympäröimään rehevään katokseen.

Katoksen alle oli kauniisti katettu pöydät valmiiksi. Maistelimme paikallista savukinkkua, juustoja sekä oliiveja ja vaaleaa leipää oliiviöljyn kera sekä palanpainikkeeksi valko- ja kahta eri punaviiniä. Meillä oli pieni häiriötekijä maistelujen aikana, muutamat ampieiset pörräsivät korviemme juuressa. Saimme niitä myös lasin alle ”piiloon”, myöhemmin vapautimme humaltuneet pörräiset takaisin luontoon.

Viinitila oli tosi siisti. Isännän jalka- ja käsityöskentely tarjoilussa oli ihailtavaa kun hän ”juoksi” ylä- ja alakerran väliä. Hänen äitinsä hoiti hommat keittiön puolella ja veljet olivat viiniviljelmällä. Viinien ja ruokien maistelun

jälkeen ostimme monenlaisia viinejä, liköörejä ja oliiviöljyä tuliaisiksi. Pois lähtiessä Leena ojensi kiitokseksi isännälle Suomen pienoislipun ja lauloimme paljon kiitoksia-laulun. Isäntä jäi pienen tyttärensä kanssa heiluttamaan Suomen lippua meidän lähtiessämme.

Viinitilalta poistuessamme näimme Stonin muurit toiselta suunnalta, vaikuttavalta näytti. On siinä ollut joskus kova homma tehdä jyrkää puolustusta ryöstelijöitä vastaan. Palasimme päätielle, joka johti Bosnian kapean kaistaleen yli. Tulleista pääsimme

helposti läpi, Helena-oppaamme ilmoitti tullimiehille vain, että matkalaisina on suomalaisia ja matka jatkui. Matkasimme ohii Mostariin vievän tienhaaran ja sitten pudottauduimme rantatielle. Tie kiemurteli kaikki niemet ja poukamats, välillä ylempänä ja välillä aivan lähellä merenpintaa. Ohitimme pikku kyliä, joita oli tiheään. Maisemat olivat kauniita ja henkeäsalpaavia.

Saavuimme hienoon rantakaupunkiin Makarskariin, jossa pidimme taukoa ja nautimme

kesästä. Kaupunki oli upea ja ranta hyvin hoidettu ja ilma mitä parhain. Eipä suotta Makarskaria sanota Euroopan rivieraksi.

Oppaamme kertoi, että täällä Makarskarin rivieralla on joka kylässä uimaranta ja myös nudistiranta. Nudistirannat olivat saaneet alkunsa siitä kun Casanova oli vieraillessaan pulahtanut uimaan ilkosillaan ja kaikki halusivat sen jälkeen uida alasti.

Kävimme syömässä zevatsisia (paikallista liharuokaa) ja nyt ei ollut kiire syödä kuten

Mostarissa. Jälleen oli vatsat pullollaan, eipä tällä reissulla nälkä päässyt yllättämään. Kävimme vielä tutustumassa toriin, mutta ei siellä ollut enää mitään toimintaa. Kauppa oli lähellä josta täydensimme mehu- ja vesivarastomme ja ostimme Helena-oppaan suosittelemaa Vegeta-maustetta (mauste sopii liha- ja keittoruokiin). Palasimme autolle ja pääsimme sovitun aikataulun mukaisesti lähtemään matkaan.

Ajoimme moottoritiele ja kohti Zadarin kaupunkia. Moottoritietä matka jatkui joutuisasti ja pysähdyimme jaloittelemaan moottoritien viereiselle levikkeelle. Risto- kuljettajamme keitti jälleen kunnon suomalaiset ”sumpit”.

Huomasimme, että tien vastakkaisella puolella pidimme taukoa muutama päivä aikaisemmin. Tellervo sai hyvän osanoton vetämänsä jumppatuokioon kahvin valmistumista odotellessa. Nimittäin kahvinkeitot oli ensimmäisestä keittokerrasta lähtien sovittu miesten hommiksi, niin nytkin. Nämä ”Ristoranten” kahvitaumat olivat erittäin odotettuja, siinä ehti oikomaan koivet ja sai myös hyvät kahvit lisukkeineen.

Tauon jälkeen matkamme jatkui suorinta tietä Zadariin ja hotelli Donatiin. Hotelli käsitti ainakin kaksi erillistä rakennusta: päärakennuksen, jossa vastaanotto sijaitsi ja toisen rakennuksen, missä meidän huoneemme olivat viidennessä kerroksessa. Samassa rakennuksessa oli myös hotellin ruokala. Veimme matkalaukkumme huoneisiimme ja palasimme samantien ruokailemaan. Päivällinen oli yhtä runsas kuin aikaisemmatkin ja lisäksi juomat (viini, olut, mehu, vesi) kuuluivat samaan hintaan. Söimme rauhassa ja teimme suunnitelmia illaksi, vaikkapa kävelyä rannalle.

Ruokailun jälkeen kävimme huoneissamme ja valmistauduimme iltaa varten. Läksimme sovittuna aikana liikkeelle ja kun pääsimme ulos tulikin muutos illan suunnitelmiin vesisateen takia. Kävelimme sateessa päärakennukseen, missä oli hotellin baari. No, siellä oli kova meno päällä ja meteli sen mukainen. Lähdimme pois, sade oli lakannut, joten päätimmekin lähteä rantakävelyille. Ilta oli hämärtynyt ja ilma oli lämmin, vaikka oli juuri satanut. Kävelimme rannalla pienen lenkin ja palasimme

hotelliimme. Päivä oli vaiherikas ja mieleenpainuva. Ilmakin oli suosiollinen, lämpötila kävi jossain vaiheessa yli 28°C.

Anneli, Marja ja Timo

Tässä poikien myöhästynyt 50-villityshaave!

Torstai 10.9.2009, seitsemäs matkapäivä

Zadar-Opatija

Zadarin kaikki näkemisen arvoinen on kävelymatkan päässä toisistaan vanhassa kaupungissa. Zadarin muurit ovat heti Dubrovnikin jälkeen Kroatian vaikuttavimmat kaupunginmuurit. Muurit rakennettiin alun perin jo antiikin aikana ja niitä täydennettiin keskiajalla. Lopullisesti ne rakennettiin Venetsialaisten aikana. Pyhän Donatin kirkko on Zadarin ja koko Dalmatian kulttuurihistoriallisesti tärkeimpiä kohteita. Kirkko on saanut nimensä Donantin piispan mukaan, joka 800-luvulla rakennutti tämän Kroatian nykyisin tärkeimmän varhaisbysantilaisen kirkon. Utta nähtävyyttä edustaa Meren urut – Sea organ ja Tervehdys Auringolle – A salute to the sun.

Klo 8.30 Lähtö kohti Zadarin kaupunkia aamiaisen ja hotellista uloskirjautumisen jälkeen. Linja-autossa Maria Immonen suoritti aamunavauksen lukemalla viestin, jossa pienen yhden (1) kirjaimen erehdys nykyaikana voi aiheuttaa sekaannuksen eri tilanteissa.

Zadarin kaupungissa saimme kuunnella meren urkukonserttia, joka soi uruista eri soinnuin meriveden käynnin mukaan.

Kuvassa joukko matkalaisia kuuntelemassa meren urkukonserttia.

Aurinkovalokello, joka varastoi valoa ja hohtaa sitten pimeällä eri värisinä valoina, jota emme kuitenkaan nähneet väreissä, koska oli niin kirkas päivä.

St. Donat kirkko on peräisin 1700-luvulta.

Klo 13.30 saimme kenttälounaan, jonka Risto, meidän erinomainen jumppa-autonkuljettaja, oli loihtinut jaksaksemme seuraavaan kohteeseen Opatiaan. Ennen

autoon menoa Tellervon opastuksella ”jumppasimme” kehomme ja aivomme priimakuntoon.

Klo 14.30 matka jatkui pikatietä monien pitkienkin tunneleitten läpi ja osaksi menimme kiemuraista rantatietä merimaisemaa ihaillen ja peläten. Ohitimme useita kaupunkeja esim. Riejka, joka on suuri öljynjalostamokaupunki.

Opatiaan saavuimme noin klo 18.00 tienoilla, jolloin saimme huoneet ja illalliselle mentiin 18.30-21.00. Illalla hotelli tarjosi elävää musiikkia, jota aika moni matkalaisista tuli kuuntelemaan. Tanssiakin sai, kun vain uskalsi ja mieli teki. Helvin mieli teki niin, että hän uskaltautui ja sai toisetkin tanssimaan.

Terttu ja Helvi

Perjantai 11.09.2009, kahdeksas matkapäivä

Istrian niemimaanretki

Bussimatka Opatijasta Pulaan kesti noin kaksi tuntia. Pysähdyimme kerran näköalapaikalle. Maisemat olivat jylhän kauniit ja vaihtelevat.

Pula on noin 60 000 asukkaan yliopistokaupunki, joka on Istrian niemimaan kulttuurikeskus. Amfiteatteri on aivan kaupungin keskellä: ”Näky oli mykistävää”. Teatteri on rakennettu noin 100 v.ekr, rakennusaineena Istrian omaa kalkkikiveä. Alakerrassa olivat aikanaan mm, eläimet ja vangit selleissään. Nykyään alakerrassa on arvokkaita arkeologisia

esineitä mm. saviruukkuja ym. Amfiteatterin katsomoon mahtuu 25.000 katsojaa ja siellä pidetään erilaisia konsertteja. Hallitsijoiden aitioita oltiin restauroimassa.

Kiertelimme vanhassa kaupungissa n. kahden tunnin ajan. Vanhan kaupungin portti oli näkyvissä ja monia vanhoja kirkasvärisiä kivirakennuksia, joissakin ikkunoissa puiset sälekaihtimet oli käännettyinä kaunistamaan rakennuksen julkisivua. Kaupungilla turistien viihdyttäjänä oli trubaduuri, joka soitti yhtäaikaaisesti monta instrumenttia ja samalla lauloi.

Vanhankaupungin kadut olivat kapeita ja putiikkeja oli molemmin puolin katua. Kävelimme meitä kuljettavaan autoon ja Riston keittämät kahvit maistui, matka jatkui ja maisemat vaihtui. Helena-oppaamme kertoi kauniista Brianin saaristosta, jonne ent. presidentti Tito vei valtiovieraitaan. Vieraat toivat lahjaksi eläviä eläimiä joista Indira Gandhin tuoma norsu elää vieläkin.

Seuraavaksi kävimme pienessä Motovunin kylässä, joka oli 1227 metriä merenpinnasta. Erikoisbussi kuljetti matkailijat keskelle kylää. Kadun varrella oli myymälöitä ja pieniä viihtyisiä putiikkeja. Vanha pieni kirkko oli sypressien ympäröimänä sekä vanha arkeologinen portti. Motovunin seudun metsiköissä kasvaa tryffeli-sieniä, joita koirat kaivavat maasta. Tryffeli-tuotteita oli muiden matkamuistojen lisäksi myynnissä. Ylhäällä olevalta tasanteelta oli mahtavat näköalat alas laaksoon. Motovunin kylä on kuuluisa filmifestivaaleistaan ja tänä kesänä Kaurismäen veljekset ja Arto Halonen sekä Ismo Alanko olivat esiintyneet filmifestivaaleilla kunniavieraina. (lue ote Zagrebin Suomen suurlähetystön tiedotteesta.) Siis muitakin kuuluisuuksia Suomesta on ollut liikkeellä.

Mirnajoki virtasi pienenä purona, vaikka oli vuosisatoja sitten toiminut tärkeänä kalkkikiven kuljetusväylänä suurille rakennuksille. Paluumatkalla näimme isoja hedelmä- ja kasviviljelmiä. Maaperä oli punertavaa kivistä, korkeammalle noustessa maa oli harmaata. Matkalla hotelliimme oli 5km pitkä tietunneli, joka oli hyvin valaistu ja varustettu varauloskäytävineen. Kiitän koko porukkaa mielenkiintoisesta matkapäivästä.

Eeva Keskimölo ja Saara Aspegren

Lauantai 12.09.2009, yhdeksäs matkapäivä

OPATIA-POSTOJNA

Yhdeksäntenä matkapäivänä suuntasimme auton keulan kohti Sloveniaa ja siellä kohteemme oli Postojnan tippukiviluolat.

Aamu oli hiukan sateinen, mutta se ei haitannut matkalaisia. Aamun avauksessa käytti puheenvuoron Heininevan Markku. Hän kertoli ja valaisi meille aikakauslehtipaperin valmistamisen saloja.

Noin tunnin ajomatkan vaihtelevissa maisemissa jälkeen saavuimme kohteeseemme Postojnaan.

POSTOJNAN TIPPUKIVILUOLAT

Mielenkiintoinen luonnonnähtävyys Sloveniassa ovat tippukiviluolat. Tunnetuin ja pisin karstimaan luola on Postojnan tippukiviluola, josta on löydetty noin 20 kilometriä onkaloita: osa kuivia, osa veden täyttämiä ja osa jopa jatkuvasti virtaavia.

Postojnan luola on syntynyt kalkkikiveen, joka on saanut alkunsa meressä 70 miljoonaa vuotta sitten, geologisella liitukaudella.

Geologisella tertiäärikaudella meri alkoi vetäytyä ja mantereella alkoi karstimaan kehitys. Noin 3 miljoonaa vuotta sitten maanpinnalla olevat joet alkoivat kaivertaa uomia ja onkaloita kalkkikiven sisään ja virrata maan alla nykyiseen Mustaan mereen. Maanalaiset virtaukset ovat muokanneet onkaloita kolmessa eri korkeudessa.

Viimeisin keskimmäisen kerroksen luolastojen täyttämä tulva tapahtui noin 20 000 vuotta sitten. Nuorimmat onkalot ovat vedenpinnan korkeudella, jotka ovat 15-20 metriä alapuolellamme ja joita tänään muotoilee maanalainen joki Pivka. Joki on nähtävissä luolan sisäänkäynnin luona.

Postojnan luola on tunnettu tippukivien runsaudesta, joita on luolassa monen muotoisia, värisiä ja kokoisia. Pienimmät ovat tippukivipuikkoja eli stalaktiitteja, jotka riippuvat katossa, ja suurimmat tippukivitappeja eli stalagmiitteja ja intterikerrostumia, jotka kasvavat maasta ylöspäin. Seinillä on erilaisia kalkkiverhoja. Tippukivipylväitä muodostuu, kun puikot ja tapit kasvavat yhteen.

Tippukivet syntyvät veden liuottaessa karstimaaperän kalkkia. Sadevesi valuu luolan kallio- ja maaperän läpi liuottaen maaperän kalsium-karbonaattia. Kun pisarat saapuvat luolan kattoon, ne haihtuvat ja jäljelle jää kalsium erilaisina tippukivimuodostelmina. Jos kalsium jää luolan kattoon, syntyy stalaktiitti, jos se putoaa maahan siihen muodostuu erilaisia stalagmiitteja. Värinsä tippukivet saavat lisäaineista, joita sadevesi tuo maanpinnalta. Karstimaan savi, jossa on runsaasti rautaoksidia, värjää tippukiviä punaiseksi. Mustaa ja harmaata väriä tippukiville puolestaan antavat mangaani-oksidit.

Ainutlaatuisuutensa ansiosta Postojnan tippukiviluolat on myös UNESCO:n suojelukohde. Vanhaksi luolaksi kutsutun osan löysi paikallinen asukas Luka Cec vuonna 1818. Sen jälkeen tutkijat ovat löytäneet useita luolastoja ja luolasta on tullut kiinnostava matkailu- ja vierailukohde. Tosin vierailijoiden nimikirjoitukset luolan sisään tulon seinustoilla kertovat, että luolassa on vierailtu jo huomattavasti aikaisemmin, 1200-luvulta alkaen!

Luolassa vallitsee lähes tasainen lämpötila, kesäisin talvisin se pysyttelee +10°C tuntumassa.

Tutustuminen Postojnan luolastoon kesti noin puolitoista tuntia, jonka aikana vierailijat näkivät runsaat viisi kilometriä turisteille esiteltäviä tunneleita. Luolastossa ajettiin junalla noin kahden kilometrin matka Stara Jama-luolan (Vanha luola) tunnelia pitkin, josta matkaa jatkettiin kävellen reilun kilometrin verran luolaston kauneimpiin osiin, joita ovat Velika Gora (Iso Vuori), Lepe Jame (Kauniit luolat) ja Koncertna Dvorana

(Konserttisali), jonka vieressä on luolan uusi rautatieasema.

Iso vuori on reitin korkein kohta, joka on noin 40 metriä luolan sisäänkäyntiä korkeammalla. Vuori on muodostunut pudonneista lohkarista, jotka ovat lohjenneet salin katosta. Katto on tällä kohtaa 50 metriä paksu ja on luonnollisen holvikaaren ansiosta todella tukeva. Vuorella oli valtavia tippukiviä ja runsaita sintterikerrostumia, jotka ovat muodostuneet, kun vesi on valunut maanpinnalta murtuneen katon läpi.

Luolaston suurin ”helmi” on alue, jota kutsutaan Kauniiksi luolaksi (Lepe jame). Tämä yli 500 metriä pitkä onkalo on löydetty vuonna 1891 ja avattu matkailijoille vuonna 1926. Onkalossa on kauniita saleja, kuten Bela dvorana ja Rdeca dvorona (Punainen ja Valkoinen Sali) sekä Dvorana cevci (Puikkojen Sali), joita koristavat punaiset ja valkoiset tippukivet sekä pikkuruiset tippukivet puikkojen ja spagettien muodossa.

Kauniisiin luoliin kävellään Venäläistä siltaa, jonka rakensivat venäläiset sotavangit ensimmäisen maailmansodan aikana. Palasimme takaisin tunneliin kyseisen sillan alapuolelta puikkojen saliin, joka on saanut nimensä lukuisten pienten katosta roikkuvien spagetteja muistuttavien tippukivipuikkojen mukaan. Kauniista luolista jatkoimme keinotekoista tunnelia pitkin Venäläiseen tunneliin, josta toista keinotekoista tunnelia pitkin kohti Mustaa luolaa (Crna jama) ja Pivkan luolaa (Pivka jama). Luolastoa käyttivät myös partisaanit piilopaikkanaan toisen maailmansodan aikana. Tässä luolassa 23. huhtikuuta 1944 partisaanit

Mustasta luolasta tullessaan sytyttivät tuleen sisääntulon luona sijainneen polttoainevaraston ja palasivat sieltä samaa kautta Venäläistä tunnelia ja Mustaa luolaa pitkin takaisin maanpinnalle.

Reitti johtaa meidät kauneimman tippukiven ”Briljantin” ohi, joka on Postojan symboli ja edelleen Ison Vuoren reunaa pitkin kohti luolan suurinta salia Konsertti- salia.

Konserttisali, joka on noin 40 metriä korkea ja pinta-alaltaan 3000 m³ jossa silloin tällöin järjestetään konsertteja. Saliin mahtuu peräti 10 000 ihmistä! Salissa kaikuu voimakkaasti, joka voi kestää lähes kuusi sekuntia. Konserttisalin läheisyydessä on uusi rautatieasema, josta juna kuljetti matkalaiset takaisin luolan suulle.

Karstimaan Postojnan luolassa asuu lukuisia luolaeläimiä, kuten erityisiä kovakuoriaisia, heinäsiirkkoja, hämähäkkejä, rapuja ja tuhatjalkaisia. Erityisin kaikista on kuitenkin Olmi. Olmi (*Proteus anguinus*) on sokea ja hengittää ulkoisilla kiduksilla. Olmi voi elää jopa 100-vuotiaaksi. Se elää Dinaaristen alppien karstimaiden maanalaisissa vesistöissä ja järvissä. Sen pituus on 25–30 cm. Olmin ruumis on pitkulainen ja raajat ovat heikosti kehittyneet. Sen eturaajoissa on kolme sormea ja takaraajoissa kaksi varvasta. Olmilla on kolme ulkoista kidusparia ja sen kidukset ovat punaiset. Väriltään se on valkeankeltainen, mutta se tummenee auringonvalossa. Olmin ruokavalioon kuuluvat kaikki pienet eläimet, jotka ovat ajautuneet ulkoa virran mukana esim. madot ja pienet äyriäiset.

crveno vino - bijelo vino

Helenalle ja Ristolle

Eurooppakerho matkalla tässä
Kroatian rannikkoa kiertelemässä.
Risto reippaasti rattia vääntää
Helena vieressä kieliä kääntää.
Tullitkin ohitetaan joustavasti
Helena kun hymyilee viehättävästi.
”Riston Pemarimatka apuna oiva
Helenan kroatia sujuva,soiva.”

Maaailmassa kuljettajia paljon on kyllä
harva osaa yllättää piknikillä.
Kahvit ja leivät viinikin riittää,
sapuskoista saamme Helenaakin kiittää.
Vanhainkodin pannut tarpeeseen kyllä
pitivät matkalla virettä yllä.
”Ignes saa ylpeillä parista tästä,
joka meitä ollut on kyyditsemässä.”

Ihanasta matkasta porukka kiittää
elämykset saamme muistoihin liittää.
Helenan Kroatiaa rakastamme kaikki
yhteistä perhettä Risto ja kaikki.
Toiveissa tavata piankin Lapissa
tai sitten ensi vuonna Normandiassa.
”Ihanasta matkasta porukka kiittää
elämykset saamme muistoihin liittää.”

Pentikin porot muistoksi heille,
ilosta, jonka tuottivat meille!

Sunnuntai 13.9.2009 kotimatka

Opatija - Venetsia - Helsinki - Rovaniemi

Lähtö aamulla klo 6.00 lämpötila ulkona + 22 astetta

Kotimatka jatkuu pimeydessä kohti Slovenian rajaa ja sieltä Italian Venetsiaan.

Esko Sieppi piti aamuavauksen.

Oskari kertoi sotalapsena olostaan Ruotsissa, on hyvä puhua niistä ajoista.

Puhuminen auttaa asiassa ja panee kuuntelijankin miettimään.

Saavumme Slovenian rajalle klo 6.29, josta selviämme nopeasti matkaan, vaikka Saarakin istui passinsa päällä, niin tullimies vain silmää iski.

Kahvitauko klo 6.56 ja hyvältä maistui hotellista saamiemme sämpylöiden kera.

Aamu valkeni nopeasti ja usva leijui ohitettavien laaksojen yllä. Maisemat jatkuivat kauniina ja aurinko loi ensi säteitään kohti vuoren rinnettä.

Minua ihastutti matkalla Kroatian ja Slovenian kauniit ja siistit puutarhat ja ennen kaikkea parvekkeiden riippupelargoniat väriloistossaan.

Saavumme Italian rajalle klo 7.25 ja matkaamme kohti Triesteä. Trieste on Helsingin kokoinen kaupunki, joka on säveltäjä Verdin syntymäkaupunki.

Raja tullejahan ei EU- maiden välillä ole, mutta tietulleja on tämän tästä, joita Suomessa ei ole, minkähän vuoksi me annamme tiemme rikkaan Norjan ja Venäjän käyttöön ilmaiseksi.

Tie muuttuu moottoritieksi ja matka jatkuu nopeasti kohti Venetsiaa. Maisemat ovat paljon tylsempiä moottoritien varrella. Laajoja alueita maissi- ja viiniköynnöspeltoja tienvarret täynnä.

Viljeltyä metsää näkyy myös tienvarrella aika paljon. Väillä tuntuu kuin olisi Pohjanmaan lakeuksilla, kun on niin tasaista. Kasvisto vain on erilaista ja ei tietoaakaan siitä kukkaloistosta mihin jo totuimme Kroatiassa ja Sloveniassa, tylsän, mutta viljavan näköistä. Liikenne on rauhallista kun rekat on pois liikenteestä sunnuntaipäivänä. Maisema alkaa pikkuhiljaa muuttua tiheään asutummaksi ja alamme lähestyä Venetsiaa, lämpötila on 26 astetta. Olemme perillä Venetsian lentokentällä noin yhdeksän aikoihin ja meillä on mukavasti aikaa tehdä lentokenttäostoksia ja nauttia Italian kahvista.

Ajokilometrejä on koko matkan ajalta kertynyt 2150 km ja lentomatkaa on Helsinkiin 1844 km.

Rovaniemen lennolla piti vielä selittää kanssamatkustajille, että mikä Eurooppa kerho on ja kuulijat olivat ihastuksissaan asiasta.

Lähdin hakemaan erilaista matkaa ja sen kyllä sain, tosi hyvä reissu.

Kuljettaja ja opas aivan loistavia ja matkaseura vertaansa vailla.

Dovidenja

Helena ja Pentti Kierivaara

Isot pojat Schumin hiekkalaatikolla Venetsiassa Marco Polon lentokentällä

Pörräsi siellä Kroatiassa muutkin kuin me.....

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

LAPIN LÄÄNINHALLITUS

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto